

Fem vincle: cada nit un conte

Explicar contes als vostres fills converteix aquest moment en **rutina familiar i en un espai de qualitat**

LAURA PINYOL

FOTO: CRISTINA CALDERER

Des de temps immemorials els contes formen part de tots els pobles i cultures. Al voltant del foc en temps pretèrits, explicats pels grans de la tribu, de les famílies, les històries transmises per via oral sintetitzen una manera de veure i entendre el món que s'ha transmès al llarg d'infinites generacions.

Trobar un moment cada dia per llegir o per explicar un conte als vostres fills és trobar un moment únic i íntim per teixir el vincle familiar. Un moment exclusiu en forta competència amb tantes altres activitats que conviuen en la vida quotidiana, com la televisió, els videojocs o les activitats extraescolars programades que redueixen aquests moments per deturar-se i fer una cosa plegats, pares, mares i canalla. Trobar moments per a la lectura de contes, de poemes, de contemplar llibres il·lustrats és

una excusa per sistematitzar una estona exclusiva entre pares i fills amb temps de qualitat.

Saviesa i experiència

Què tenen els contes que abduïxen els infants, siguin com siguin, vinguin d'on vinguin? Un conte és com un organisme viu que neix, creix, es desenvolupa i es tanca, amb un final conegut i reconegut. Tots tenen un denominador comú: històries senzilles, plantejaments clars de situacions i personatges, aparició i resolució del conflicte amb un final clar i determinant. Però el fons és una corretja de transmissió de valors, patrons, processos vitals que poden traslladar-se fàcilment a l'univers simbòlic de cada infant.

El primer vincle

Fe Fernández i Josep Maria Jové van viatjar a Etiòpia quan el Tamirat tenia vuit mesos. Era un fill molt esperat, molt estimat, que coneixien per primera vegada. Reconeixen obertament

que els contes els van servir "per tenir el primer contacte" i acostar-s'hi "d'una manera molt fàcil". S'asseien el Tamirat a la falda, deixaven que toqués els contes de textures, que s'enlluernés amb els colors. "Sentia el nostre xiuxiueig i es familiaritzava amb la nostra veu, la nostra llengua, la nostra companyia", recorda la Fe.

Ara el Tamirat té cinc anys i adora els llibres, com la seva mare, que a més és llibretera. "No hi ha res millor en aquest exercici d'aprendre a estimar la lectura -diu la Fe- que arribar-hi des de l'afecte, des del plaer, de relacionar-la amb algú que t'estima molt".

Contes per consens

A casa de Cesc Bosch i Míriam Vila la literatura també hi ocupa un lloc preferent. Cada dia, abans d'anar a dormir -"Intentem que sigui pels volts de les nou, si ens en sortim", confessa la Míriam-, decideixen entre tots plegats quin conte s'explicarà. "Si tenim marge de temps, repassem títols de la prestatgeria i, quan la Níia i el Jan s'han posat d'acord, ens posem còmodes al sofà i el llegim", diu. Si van tard, el conte es llegeix al llit. Els contes de la seva biblioteca particular només tenen un competidor infal·libre: "Els contes del Cesc, com el *Gat fredolíc*, el *Babot Closcadura* i l'*Eugeni distret* o un conte nou i que sobretot no sigui repetit!"

Cesc Bosch, com a pare i pedagog, destaca el

EINA. La Fe i el Josep Maria reconeixen que els contes els van anar molt bé per establir el primer vincle amb el Tamirat quan el van conèixer a Etiòpia.

valor que aporten des de sempre els contes: "Experiències i vivències que d'una altra manera no tindrien". Per a ell, "la transmissió de valors i la superació de pors a partir de les petites lliçons" que porten incorporades és la funció principal dels contes. "Donar seguretat, eines per resoldre problemes, per moure's pel món" són conseqüències d'aquesta familiarització amb els contes que, a més, "explicats amb la veu de la mare resulten molt tranquil·litzadors", conclou.

Una porta a l'infinit

Però el més important, segons subratlla el Cesc, és que "són imaginació i la imaginació és una porta a l'infinit". La Míriam ho corrobora: "Junts hem vist núvols que canvien de color segons l'emoció que sen-

.....
"La lectura els aporta vivències que si no no tindrien", diu Cesc Bosch, pare i pedagog

tim, hem conegut gegants porucs, hem navegat per galàxies amb l'ajuda dels estels i hem descobert els amagatalls dels follets del bosc... Cada aventura que inventem és un conte que retenim a la nostra imaginació".

Un altre dels resultats d'aquesta relació continuada amb els contes, a parer de Fe Fernández, és la vinculació pel gust per la lectura. Des del seu punt de vista de llibretera a L'Espolsada, a les Franqueses del Vallès, afirma: "Quan els nens aprenen a llegir i les escoles recomanen llibres amb lletra de pal o lletra lligada, sovint hi ha un buit, perquè molts pares deixen d'acompanyar els seus fills en aquesta immersió a la lectura. I és llàstima, perquè així es perden molts lectors".

OPCIÓ. A casa del Cesc i la Míriam la literatura hi ocupa un lloc preferent.

La seva recomanació és “seguir acompanyant-los, com qui va amb ells a un partit de futbol”. Per a la Fe un bon lector es fa “quan pot triar” i això és una “prova d’assaig i error, d’anar tastant allò que t’agrada i el que no, per arribar a tenir un criteri com a petit lector”. Una bona manera és anar a conèixer a les biblioteques quina mena de llibres agraden a cadascú i després, de mica en mica, “ja podràs configurar-te la teva pròpia biblioteca amb llibres bonics i especials que, sobretot, els entrin pels ulls”. Com diu la Míriam: “Casa nostra és petita, però els llibres hi tenen sempre lloc. Són el nostre petit tresor”.

Sense excuses. Contes per explicar en 5, 10 o 15 minuts

Aprendre a llegir és un moment ple de màgia i, precisament per adaptar-se als primers lectors, seduir-los i evitar frustració o avorriment, l’editorial Edebé ha llançat la col·lecció *Contes en 5, 10 i 15 Minuts*, escrits i il·lustrats per Stefanie Pfeil, Maria Espluga i Gabriela Rubio.

Són textos clars i concisos amb molta acció i diàlegs vius que s’adapten a les tres velocitats. L’autora Maria Espluga defineix com una “oportunitat” participar en aquest projecte: “Els relats

curts i concrets, acotats en el seu desplegament, es complementen plenament amb la il·lustració que hem pogut fer per a cada conte”. Pensats per al públic que s’inicia en la lectura, “funcionen igualment quan els pares i mares els llegeixen en veu alta”. Per a Gabriela Rubio és “una experiència especial perquè en resulten contes molt visuals, pel fet que les històries estan tant escrites com dibuixades pel mateix autor, i això en fa uns llibres molt emocionals”. Cada volum explica universos ben diferents fruit de la personalitat de cada una de les autores.

Propostes

Els imprescindibles d’en Tamirat

L'erugueta goluda
Eric Carle, Editorial Kókinos

Un dia de neu
Ezra Jack Keats, editorial Lata de Sal

Ladrón de gallinas
Béatrice Rodriguez, Libros del Zorro Rojo

Els llibres de les quatre estacions i el de la nit
Susanne Rotraut Berner, editorial Anaya

Elmer
David McKee, editorial Beascoa

Els imprescindibles d’en Jan i la Nia

En Baldiri i el barret màgic
Escrit i il·lustrat per Annegert Fuchshuber

El Titella de Roba
De Michael Ende i il·lustrat per Alfonso Ruano

L'Endrapasomnis
De Michael Ende i il·lustrat per Annegert Fuchshuber

De què fa gust la Lluna
Escrit i il·lustrat per Michael Grejniec

Qualsevol nit pot sortir el sol
Escrit per Jaume Sisa i il·lustrat per Sergio Mora

Algunes recomanacions per a pares i mares

Trobeu un espai còmode perquè es converteixi en una rutina diària.

Els llibres es poden tocar! Deixeu que la canalla es familiaritzi amb el llibre com a objecte.

Fomenteu la participació amb preguntes sobre la història.

Escolteu amb atenció les versions lliures que puguin fer i les seves opinions.

Doteu-vos de paciència i bon humor per explicar l’enèsima versió del seu conte preferit.

Famílies... parlem-ne

M. Jesús Comellas

Sobre sensibilitat, animals i persones

Els animals generen tendresa i és recurrent la demanda de la canalla de tenir un animal de companyia, especialment gats i encara millor gossos. Què els agrada tant dels animals? Sens dubte, viure i gaudir la dependència de l’animal, la seva resposta incondicional, la seva disponibilitat per jugar, per passejar, per fer tot el que la criatura demana.

També cal valorar l’interès que desperta l’observació de la vida animal i especialment la dels mamífers: visitar granges, parcs zoològics, mirar documentals d’animals i, fins i tot, llegir llibres en què es pugui descobrir les relacions d’aquests éssers vius amb el seu grup, amb altres espècies i, especialment, amb les persones. Tot això permet aprendre i comprendre els perquès d’aquest interès de la canalla pel món animal.

Però retornem a casa i a les relacions amb els animals de companyia. De ben segur que quan es parla de la seva demanda de tenir-ne se’ls explica la importància de cuidar-los: que cal assegurar el seu benestar, que se sentin estimats, garantir la seva higiene i respondre a les necessitats de passejar, jugar, etc. En definitiva, es valora, també, el benestar emocional de l’animal i per això cada vegada està més acceptat valorar el benefici mutu d’aquesta relació tant per a l’animal com per a les persones.

Sense dubtar gens ni mica d’aquesta valoració i d’aquestes informacions la pregunta que es planteja, de forma inevitable, és: com pot ser que no es doni la mateixa importància a les relacions entre les criatures? Bé, potser és una afirmació massa contundent, ja que evidentment amb paraules es transmet que cal respecte i quan hi ha un problema d’abús amb canalla amb necessitats específiques es posa en evidència que no es pot actuar de determinada manera i els hi expliquem. ¿Però no és cert que potser caldria posar més èmfasi, i no només amb paraules, a la necessitat de cuidar les persones?

No s’acaba d’entendre per què al pati o al carrer, quan no estan sota el control adult, sorgeixen actituds de maltractament i relacions inapropiades entre canalla –i fins i tot amb persones adultes–, especialment quan hi ha algun factor de fragilitat. Potser caldria reforçar més la idea que l’empatia no s’aprèn si no es practica.

Maria Jesús Comellas és doctora en psicologia i pedagoga

